

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Székely Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Székely Gábor ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek – az Imre Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd) által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. május 30. napján meghozott 6.G.40.335/2016/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy a peres felek által 2008. július 15. napján megkötött, közokiratba foglalt kölcsönszerződés III. pontjának a kölcsön- és járuléktartozás meghatározásának módjára és formájára vonatkozó, továbbá a zálogszerződés IV.2. pontjának a zálog romlása esetére fedezetkiegészítési kötelezettséget előíró és nemteljesítés esetén a kielégítési jog gyakorlását lehetővé tevő feltétele érvénytelen.

A felperest az alperes terhére megállapított elsőfokú perköltség térítése alól mentesíti és az alperest kötelezi, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 129.000 (százhuszonkilencezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében az alperessel 2008. július 15. napján megkötött kölcsönszerződése III. pontjának második bekezdésében írt, a közjegyzői ténytanúsítványra vonatkozó, valamint a IV.1. pontjának kilencedik bekezdésében írt, a zálogfedezet kiegészítéséről szóló feltétel tisztességtelenségének megállapítását kérte a Ptk. 209/A. §-a és a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontja, továbbá a 2. § d) pontja alapján.

Az alperes kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az alperes perköltségének viselésére. Indokolásában megállapította, hogy a felperes megalapozatlanul hivatkozott a Korm. rendelet 2. § d) pontjára, mert a perrel érintett szerződési feltételek egyike sem tartalmaz a hitelező javára egyoldalú szerződésmódosítási jogot. A perbeli feltételek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja szerint sem tisztességtelenek, mert nem jogosítják a hitelezőt a szerződés egyoldalú értelmezésére. Az „egyéb ok folytán a zálogfedezet csökkenése” fordulat a szerződés IV.1. pontjában nem tekinthető a törvényi diszpozitív rendelkezés bővítésének, az megfelel a jogszabályi tartalomnak. Az elsőfokú bíróság a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b)

pontjával összefüggésben kifejtette, hogy az a 93/13/EGK irányelv mellékletének 1.b) pontját implementálta, így azt azzal összhangban úgy kell értelmezni, hogy olyan feltételre vonatozik, amely a hitelezőt jogosítja fel saját teljesítése szerződésszerűségének megítélésére. A perbeli feltételek nem tartalmaznak ilyen rendelkezést, ezért azok nem minősülhetnek tisztességtelennek.

Az elsőfokú bíróság a szerződés III. pontjával kapcsolatban kifejtette, hogy a szerződésben foglalt nyilatkozat nem tekinthető a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerésnek, mert a szerződés megkötése nem lehet egyben azt megerősítő nyilatkozat is. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint tartozáselismerés hiányában nem állapítható meg, hogy a szerződési feltétel folytán a bizonyítási terhelés a felperes hátrányára változna. A felek kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján a hitelezőt terheli a kölcsön nyújtásának bizonyítása, míg a kölcsön visszafizetésének, törlesztésének igazolása az adóst terheli. A keresettel érintett kikötés ezt a kötelezettséget fogalmi okokból nem változtatja az adós hátrányára, hiszen az eleve az adóst terheli. A kikötés tehát a bizonyítási terhet nem változtatja meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes kereseti kérelmének helyt adó döntés meghozatalát. Másodlagosan, illetve harmadlagosan a Pp. 252. § (2), illetve (3) bekezdése alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Kérte az alperes perköltségben való marasztalását.

Kiemelte, hogy a perbeli szerződés IV. pontjának hivatkozott rendelkezése a Ptk. dispozitív szabályaitól, így a 260. § és 261. § tartalmától eltér, azokat többlettartalommal egészíti ki, amikor a „más ok” fordulatot is használja. A Ptk. vonatkozó szabályával szemben a szerződéses kikötés a zálog romlásáról ír, vagyis magában foglalja az állagromlás mellett az egyéb ok folytán bekövetkező értékcsökkenést is, amelyet a Ptk. hivatkozott rendelkezése nem ismer. A felperes számára nem világos, hogy az alperes mit tekint „más ok” kifejezés alatt, vagyis a feltétel nem világos és nem érthető, annak értelmezésére és a felperes teljesítésének szerződésszerűsége megállapítására az alperest egyoldalúan jogosítja. A szerződési feltétel tehát a Ptk. dispozitív szabályaitól a felperes hátrányára tér el.

A perbeli szerződés III. pontjának a ténytanúsítványra vonatkozó rendelkezésével összefüggésben előadta, hogy a feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen, mert a fogyasztó hátrányára fordítja meg a bizonyítási terhet. Amennyiben ugyanis a felperes nem ért egyet az alperes nyilvántartásával, akkor ezt a végrehajtási perben magának kell bizonyítania, holott főszabályként az alperest terhelné követelése pontos összegének igazolása a felperes ellen a tartozás megfizetése iránt indított perben. A támadott feltétel a felmondás jogszerűségének vitathatósága szempontjából is indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozza a fogyasztót, amennyiben ugyanis a fogyasztó előre elismeri, hogy mindenkor fennálló tartozása a hitelező által nyilvántartott és a felmondásban közölt összeggel azonos, akkor ezzel biztosítja a hitelező számára a felmondás jogszerűségének vitathatatlanságát és joghatásainak érvényesülését, végső soron az egy összegben esedékessé váló tartozás végrehajthatóságát.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását. A szerződés IV.1. pontjával összefüggésben előadta, hogy az lényegadó tartalmát, szerződéses szerepét tekintve megfelel a Ptk. 261. § (2) bekezdésében foglaltaknak, így a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek. A zálogjogosult követelésének kielégítése veszélyeztetésével járó esemény – bármely okból következik is be – a zálogfedezet kiegészítésének szükségességét kellően megalapozza. A szerződés alapján az alperes viseli a bizonyítás sikertelenségének kockázatát a zálogfedezet értékének csökkenése körében. A zálogszerződés ilyen tartalmú rendelkezése a szerződésből eredő jogok és

kötelezettségek egyensúlyát nem bontja meg a fogyasztó hátrányára, a kikötés így nem is okoz egyoldalú és indokolatlan hátrányt.

A szerződés III. pontját illetően előadta, hogy a kikötés nem tisztességtelen, mert nem okoz az adós számára egyenlőtlenséget, nem fordítja a bizonyítási terhet, mert a bizonyítási eljárás nélkül közvetlenül elrendelhető végrehajtás nem a kikötésen, hanem a felperesi kötelezettségvállalás Vht. 23/C. § (1) bekezdésének megfelelő közokiratba foglalásán alapszik. Tehát a hitelezőnek a kikötés hiánya esetén sem kellene a követelés érvényesítése iránt peres eljárást kezdeményeznie, így abban a nem várt esetben sem kellene ilyen pert indítania és a követelés összecszerúságát bizonyítania, ha a bíróság a kikötés tisztességtelenségét állapítaná meg. A szerződésszerű teljesítés megállapítására nem kizárólag a hitelező jogosult, a hitelező a rá vonatkozó közjogi szabályok alapján nyilvántartja és közli az adós fennálló tartozásának adatait. A követelés összegét az adós a szerződés fennállása alatt kifogás útján vitathatja, végrehajtási eljárás elrendelése esetén pedig a Vht. és a Pp. szabályai szerinti jogorvoslattal élhet azzal szemben.

Az ítélet az 5.Pf.21.133/2017/5. számú végzésével a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) előtt C-34/18. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette.

A folytatódó eljárásban az alperes hivatkozott a Kúria 2019. október 11. napján kelt közleményére, amely szerint az EUB C-34/18. számú ítéletére tekintettel a Kúria ítélkezési gyakorlatának megváltoztatására nincs szükség. A Kúria következetes gyakorlata alapján nem tisztességtelen feltétel az olyan kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és szerződő felek a kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak. Az EUB álláspontja szerint nem általános jelleggel tisztességtelen az olyan szerződési feltétel, amelynek hatása esetlegesen a bizonyítási teher fogyasztó hátrányára történő megfordulása. Az EUB az ítélet 57. és 58. pontjában kifejtette, hogy a tartozás közjegyzői ténytanúsítványba foglalása nem változtat a fogyasztó jogi helyzetén tekintettel arra, hogy módjában áll peres eljárást kezdeményezni a Ptk. 209/A. §-a, vagy a Pp. 369. §-a alapján. Az alperes hivatkozott továbbá a Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozatára, amely szerint a közjegyzői ténytanúsítványról szóló szerződési feltétel nem minősül tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem.

A Fővárosi Ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt az ítélet annyiban egészíti ki, hogy a felek közötti szerződés hatályos, így a zálogfedezet kiegészítésére vonatkozó rendelkezésének tisztességtelensége is vizsgálható.

Az ítélet az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival nem értett egyet.

A perbeli jogvita elbírálása során a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) rendelkezéseiből és az azt értelmező EUB ítélkezési gyakorlatából kellett kiindulni. Az uniós jog elsőbbségének elvéből következően a hazai jogot az uniós jog hatékony érvényesülése érdekében az uniós joggal összhangban kell értelmezni (EUB C-14/93. „von Colson” ítélet). Az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban kifejtett álláspontja a tagállami bíróság számára kötelező jelleggel magyarázza és

pontosítja az uniós jogszabály jelentését és terjedelmét, ahogy azt annak hatálybalépésétől kezdődően értelmezni és alkalmazni kell, illetve kellett volna (C-92/11. „RWE Vertrieb” ítélet 58. pont). Az EUB joggyakorlatából a nemzeti bíróságok azon kötelezettsége következik, hogy az uniós jog alkalmazását igénylő ügyben – mint amilyen a perbeli – meg kell vizsgálniuk a hazai jognak az uniós joggal való összhangját, és az összhangot szükség esetén értelmezéssel maguknak kell megteremteniük. Az EUB ítéleteit a tagállami bíróságok ugyanakkor autonóm módon értelmezik (C-118/17. „Dunai” ítélet). Az ítélőtábla az EUB ítéleteinek értelmezése során a Bizottság 2019/C 323/04. számú Közleményében foglaltakat vette alapul.

Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a szerződés IV.1. pontjában írt feltétel a Ptk. 261. § (2) bekezdésével azonos, ezért az a Ptk. 209. § (5) bekezdése szerint nem minősülhet tisztességtelennek, mert annak tartalmát a jogszabály határozza meg. A perbeli kölcsönszerződés IV.1. pontjának kilencedik bekezdése szövegszerűen nem azonos a jogszabállyal, mivel nem csak az állagromlás, hanem a zálogfedezet értékének bármilyen okból történő csökkenése esetére ír elő fedezetkiegészítési kötelezettséget. A feltétel tehát nem a jogszabály rendelkezését tükrözi, ezért nem tartozik a Ptk. 209. § (5) bekezdése szerinti kizárás körébe, így annak tisztességtelensége vizsgálható.

A tisztességtelenség vizsgálata során az EUB által a C-415/11. számú „Aziz” ügyben kifejtettek irányadóak, amely szerint az Irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti, a fogyasztó kárára előidézett „jelentős egyenlőtlenség” abban az esetben állapítható meg, ha a szerződési feltétel a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. Annak megállapításához, hogy az egyenlőtlenséget a jóhiszeműség követelményével ellentétben idézték-e elő, meg kell vizsgálni, hogy a fogyasztóval szerződő fél tisztességes és méltányos eljárása esetén elvárhatta-e, hogy a fogyasztó egyedi tárgyalás esetén elfogadja az érintett feltételt.

A IV.1. pont szerinti feltételt tehát elsőként a Ptk. 261. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakkal kellett egybevetni. A (1) bekezdésből a zálogkötelezettnek az a szerződésből eredő kötelezettsége következik, hogy a birtokában maradt zálogtárgyat csak rendeltetésszerűen, annak épségét nem károsító módon használhatja. A (2) bekezdés e szerződésből folyó kötelezettség megsértése, azaz szerződésszegés esetére ír elő helyreállítási, illetve fedezetkiegészítési kötelezettséget és ezek nem teljesítése alapozhatja meg a kielégítési jog gyakorlását. A jogszabály tehát egyértelműen szerződésszegési esetről és ahhoz kapcsolt jogkövetkezményről rendelkezik. A perbeli szerződés IV.1. pontjából viszont ezzel ellentétesen az következik, hogy a zálogkötelezett nem csak a zálogtárgy rongálásától köteles tartózkodni, hanem – ugyanilyen szerződésből eredő teljesítési kötelezettségként – annak állagát és értékét általánosságban is az eredeti szerződéskötéskori szinten köteles megőrizni. Míg tehát a jogszabály alapján a zálogkötelezett helytálláson kívüli egyetlen kötelezettsége az állagmegóvás, addig a perbeli feltétel e kötelezettség körét aránytalanul bővíti, hiszen az ingatlanpiaci folyamatokon alapuló értékváltozásra vagy harmadik személy károkozó magatartására a zálogkötelezettnek nincs ráhatása, mégis ilyen esetben is köteles a zálogfedezet kiegészítésére.

Adott esetben a felperes a kölcsönszerződés adósa és zálogkötelezettje is egyben, így a Ptk. 525. § (1) bekezdés c) pontjából következő kötelezettségnek is eleget kell tennie. A törvény helyes értelmezése szerint a Ptk. 525. § (1) bekezdés c) pontja alapján az adós a biztosíték értékének kiegészítésére a biztosítéknak a szerződéskötés és a folyósítás közötti időszakban történő csökkenése esetén köteles. Amennyiben az adós a hitelező felhívására e kötelezettségének nem tesz eleget, a hitelező a kölcsön folyósítását megtagadhatja és a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja. A Ptk. 261. § (1)-(2) bekezdéseinek és a Ptk. 525. § (1) bekezdés c) pontjának

együttes értelmezéséből tehát az a következtetés adódik, hogy a biztosítéknak a kölcsönszerződés létrejöttét követően mindvégig megfelelő fedezetet kell jelentenie, és amennyiben ez a fedezeti érték jelentősen csökken, úgy a folyósítás időpontjáig az adós, a folyósítást követően pedig – az állammegóvási kötelezettsége megsértése esetén – a zálogkötelezett köteles azt a hitelező felszólítására kiegészíteni. Az ettől eltérő értelmezés arra vezetne, hogy a fedezet kiegészítése a szerződés fennállása alatt mind a zálogkötelezettől, mind az adóstól követelhető lenne, holott egyetemlegességet vagy egymásért való helytállási kötelezettséget megalapozó rendelkezést a fedezeti érték pótlása kapcsán a Ptk. nem tartalmaz. A kölcsönadós és a zálogkötelezett személyének egyezősége esetén a kötelezettnek a kölcsön folyósításáig adósként, azt követően zálogköteleztként kell gondoskodnia a fedezetkiegészítésről. Az adós előbbi kötelezettségének elmulasztásához mint szerződésszegéséhez a Ptk. 525. § (1) bekezdés c) pontja szankcióként a kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondását kapcsolja. A perbeli feltétel ehhez képest a fentebb kifejtettek szerint a szerződés teljes fennállása alatt a zálogtárgy bármilyen okból történő állagromlása esetére határoz meg fedezetkiegészítési kötelezettséget.

A feltétel tehát a jogszabályból következő jogaihoz és kötelezettségeihez képest lényegesen kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót, így az „Aziz” ítélet 68. pontjában írt szempontok alapján jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a felek viszonyában. A feltétel kapcsán a jóhiszeműség és tisztesség elvének sérelme is megállapítható, ugyanis ilyen tartalmú megállapodást a kötelezett egyedi megtárgyalás esetén nyilvánvalóan nem kötött volna.

A IV.1. pont szerinti feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján is tisztességtelen. A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja az Irányelv mellékletének m) pontja átültetését szolgálja, amely szerint azok a feltételek tisztességtelenek, amelyek tárgya vagy hatása az, hogy a fogyasztóval szerződő felet jogosítják a szerződés bármely feltételének értelmezésére. A szerződési feltétel hatását egyrészt a Ptk. 207. § (1) és (2) bekezdése, másrészt a szerződés egyéb feltételeivel való összefüggése alapján kell vizsgálni. A feltétel alapján az alperes jogosult egyoldalúan eldönteni, hogy mikor, milyen mértékű fedezetkiegészítést követel meg a zálogkötelezettől, vagyis a szerződés egyoldalú értelmezésére jogosult, és ezzel a felek közötti vitát végérvényesen el is döntheti. Nincs ugyanis a szerződésnek olyan rendelkezése, amely szerint vita esetén a kielégítési jog gyakorlásának előfeltétele lenne, hogy a felek bírósághoz forduljanak. Az EUB C-34/18. „Lovasné” ügyben hozott ítélete 53-57. pontjaiból az következik, hogy csak az a feltétel nem tartozik az Irányelv mellékletének 1. pont q) alpontja hatálya alá, amely „Nem alkalmas arra, hogy a fogyasztót a hatályos nemzeti jogszabályokban előírtaknál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza.” „Ezzel szemben az olyan feltétel, amely lehetővé teszi a hitelező számára bármely jogvita egyoldalú lezárását.... a 93/13. irányelv melléklete 1. pont q) alpontja alá tartozhat.” A zálogfedezet kiegészítésére vonatkozó szerződési feltétel ebből következően a Korm. rendeletnek az Irányelv idézett szabályát átültető 1. § (1) bekezdés i) pontja szerint is tisztességtelen.

Az EUB C-34/18. „Lovasné” ítélete szerint a ténytanúsítványra vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelensége az Irányelv helyes értelmezése mellett két esetben merül fel, amelyek fennállásáról a nemzeti bíróságnak kell döntenie. Egyrészt akkor, ha a nemzeti jog az Irányelv mellékletének 1. pont q) alpontja szerinti és a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) alpontjában foglalt feltételt minden további vizsgálat nélkül tisztességtelennek minősíti feltéve, hogy a perbeli feltétel ezen alpont hatálya alá tartozik (ítélet 48. pont), másrészt akkor, ha az egyébként ezen alpont alá tartozó feltétel alkalmas annak a lehetőségnek a megteremtésére, hogy az alperes erre a feltételre tekintettel a szerződéses kötelezettségekkel kapcsolatos jogvitát véglegesen lezárja, és ezért a feltétel kizárja vagy gátolja a fogyasztó jogainak érvényesítését (ítélet 57. pont). Megjegyzi az ítélőtábla, hogy az Irányelv mellékletének 1. pont q) alpontja a fogyasztói jogok érvényesítését

kizáró vagy korlátozó feltételt általánosságban minősíti olyanként, amely tisztességtelen lehet, és a jogkorlátozás példaként hozza fel, ha a szerződési feltétel olyan bizonyítási terhet ró a fogyasztóra, amelyet az alkalmazandó jog értelmében egyébként a másik szerződő félnek kellene viselnie. Ezzel szemben a Korm. rendelet egyfelől a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megváltoztató, másfelől a fogyasztói igényérvényesítést kizáró vagy korlátozó feltételt önálló tisztességtelenségi okként értékeli.

Az viszont nem kétséges, hogy a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megváltoztató feltételt minden további vizsgálódás nélkül tisztességtelennek minősíti. Az Európai Bizottság Irányelv értelmezésére és alkalmazására vonatkozó iránymutatásról szóló közleményének 2. számú melléklete szerint a Korm. rendelet a maga egészében az Irányelvben foglaltaknál szigorúbb szabályokat foglal magában. A Kúria 1/2018. gazdasági elvi határozata is – az EUB fentiekben jelzett ítéletével összhangban – azt az álláspontot tükrözi, hogy amennyiben a szerződési feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjának megfelelne, úgy minden további vizsgálat nélkül tisztességtelennek minősülne. Az elvi határozat az indokkal zárta ki az e pontnak való megfelelést, hogy a szerződési feltétel nem minősül a Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerésnek, ezért a bizonyítási terhet sem fordítja meg.

Az ítéletábra azzal az érveléssel egyetért, hogy a szerződési feltétel nem minősül tartozáselismerésnek, hiszen a kölcsönszerződés alperes általi teljesítése előtt a felperes típusos, azaz a Ptk. 242. §-ának megfelelő, egyoldalú, címzett és a tartozását összegeként is elismerő nyilatkozatot nem tehetett és nem is tett. Ilyen, az elvi határozatban foglalt szempontoknak mindenben megfelelő, az összeget is magában foglaló nyilatkozat egyébként általános vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel formájában biztosan nem is tehető, így tisztességtelen sem lehet. A perbeli szerződési feltétel azonban nem is már fennálló tartozást elismerő tartalmú, hanem a jövőben keletkező felperesi tartozás meghatározásának mikéntjét (az alperes nyilatkozatával) és módját (közjegyzői okirattal) fogadja el benne magára nézve kötelezőnek a felperes. Amennyiben pedig az alperes az e feltétel szerinti módon egyébként a nemzeti jog szabályai alapján nem tudná bizonyítani a követelését, úgy a feltétel a bizonyítási terhet a fogyasztóra hátrányosan, azt rá átfordítva határozza meg.

A bizonyítási teher alakulását a szerződési feltétel hiányában alkalmazandó nemzeti jogszabályokhoz képest kell vizsgálni. Az Irányelv a melléklet 1. pont q) alpontjának szövegéből következően abból indul ki, hogy ezek a jogszabályok megállapodással, adott esetben általános vagy egyedileg meg nem tárgyalt feltétellel felülírhatóak. Amennyiben ez tilos lenne, úgy az ilyen tartalmú szerződési feltétel nem tisztességtelen, de jogszabályba ütköző és mint ilyen szintén semmis lenne [Ptk. 200. § (2) bekezdés]. Az ítéletábra álláspontja szerint a magyar jogban semmi nem tiltja, hogy a szerződő felek jövőben felmerülő tények meghatározásának, tisztázásának módjában megállapodjanak vagy a bizonyítási terhet meghatározó szabályokat egyébként megállapodással felülírják. A Ptk. 242. § szerinti tartozáselismerés mint anyagi jogi, egyoldalú címzett jognyilatkozatban megnyilvánuló jogügylet léte ezt önmagában is alátámasztja, hiszen ez a Pp. 164. § (1) bekezdését írja felül. Ez utóbbi jogszabályhely szerint egyébként is csak általában kell annak bizonyítania a per eldöntéséhez szükséges tényeket, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Ez azt jelenti – miután a kivételi kör nincs meghatározva –, hogy mind jogszabály, mind a felek megállapodása eltérő helyzetet teremthet. A Pp. 3. § (2) bekezdésében megfogalmazott rendelkezési elvből pedig az következik, hogy a bíróság a feleknek a bizonyítás mikéntjére vonatkozó egybehangzó nyilatkozatához is kötve van, attól – kivéve, ha érvénytelen – nem térhet el. A végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 9. §-a a Pp.-t kiegészítő jelleggel a végrehajtási nemperes eljárásban is alkalmazandóvá teszi, amelyből következően akár a peres,

akár a nemperes végrehajtási eljárásban jelentősége van a bizonyításra vonatkozó, a bizonyítási terhet érintő megállapodásnak.

A bizonyítási teher akkor fordul meg, ha a perbeli szerződési feltételre figyelemmel az alperes által a kölcsönkövetelés érvényesítése iránt esetleg indítandó perben annak ellenére sem az alperest terhelné a bizonyítási kötelezettség, hogy egyébként az ő érdekében állna a követelés létének és összegének a bizonyítása [Pp. 164. § (1) bekezdés]. Ha ennek a kötelezettségének az alperes nem tenne eleget, a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a kereset elutasításának lenne helye. A követelés összegének bizonyítása felperesként kizárólag és egyedül a jelen ügy alperesét, mint felperest terhelhetné. Bizonyításra a Pp. 163. § (2) bekezdéséből következően akkor van szükség, ha a kereseti követelést az adott ügy alperese, az adós, vagyis jelen per felperese vitatná. Miután az ellenkérelem a Pp. 139. §-a szerint az annak alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat is magában foglalja, ez utóbbiak határozzák meg a bizonyítási eljárás kereteit. Ha a kölcsönkövetelés megfizetése iránti per alperese azt állítja, hogy a kölcsönt visszafizette, úgy ezt mint az ő érdekében álló és a részéről igazolható ténynek kell bizonyítania. Ha viszont azt állítja, hogy a követelés csak részben áll fenn, mert például a fizetési kötelezettségét befolyásoló szerződési feltételek egy része tisztességtelen, ezért semmis, nem ő köteles alperesként bizonyítani, hogy milyen mértékű a tartozása, hanem a felperes, hiszen változatlanul az ő érdekében áll az alperes felperesi követelésben való marasztalása. Ugyanazon tényre – a követelés összegére – egyszerre nem terhelheti a bizonyítási kötelezettség mindkét ellenérdeklőt. Ez egyrészt azért kizárt, mert a bizonyítatlanság következményét a Pp. 3. § (3) bekezdéséből következően csak az egyik irányban, mégpedig a felperes keresetének elutasításával lehet levonni. A nem a valós összegre előterjesztett kereseti követelés nem lehet azért alapos, mert annak helyes, de eltérő összegét az alperes nem bizonyította. Másrészt azért sem terhelheti a bizonyítási kötelezettség egyszerre ugyanazon tényre mindkét felet, mert a bizonyítás kereteinek meghatározásához szükséges ellenkérelem előterjesztése a bizonyítási kötelezettséget nem fordítja meg, ugyanis e kötelezettség címzettjét az érdekeltség alapján kell meghatározni és a kereset vonatkozásában az alperes érdekelt nem lehet.

A perben a Pp. 190. § (1) bekezdéséből következően éles különbség van a fél tényállítása és annak okirati bizonyítása között. A bírósági tárgyalásról felvett jegyzőkönyv mint közokirat csupán a felek tényállításainak tartalmát igazolja, de azok helytállóságát már nem támasztja alá. Fel sem merülhet tehát, hogy a tényállítás bizonyított tényné válik azáltal, hogy azt a bíróság közokiratba foglalja. Ehhez hasonlóan a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Kjtv.) 111-119. §-aihoz fűzött miniszteri indokolás rögzíti, hogy „Az olyan közjegyzői okirat, amely valakinek a nyilatkozatát tartalmazza, azt bizonyítja, hogy a nyilatkozatot a közjegyzői okiratban meghatározott személy megtette, mégpedig akkor, ott és olyan módon, ahogyan az a közokiratban van. Azt azonban, hogy a nyilatkozat tartalma megfelel-e a valóságnak, vagy sem, adott esetben a bíróság szabad mérlegeléssel állapítja meg.” A perbeli szerződési feltétel éppen azt a célt szolgálja, hogy az alperes mentesüljön a saját tényállítása valóságtartalmának bizonyítása alól. A felperes ugyanis a szerződési feltétel útján előre kötelezettséget vállal arra, hogy a tartozására vonatkozó hitelezői nyilatkozat tartalmát bizonyított tényként fogadja el. Ha ezt a nyilatkozatot közjegyzői okirat (tanúsítvány) rögzíti, úgy ez a közokirat már nem csak a nyilatkozat megtételének és tartalmának, hanem a helyességének is a bizonyítéka, azzal szemben a Pp. 195. § (6) bekezdése alapján a bizonyítási kötelezettség a fogyasztót terheli. Ez a kötelezettség nem a közokirati formából magából, hanem az általa bizonyított tények körének a szerződési feltétellel való jelentős kibővítéséből adódik. A közjegyzői okirat a Pp. 195. § (1) bekezdésében írt vagylagos lehetőségek közül a szerződési feltétel hiányában csak azt bizonyítaná, hogy a saját kölcsönkövetelésére az alperes milyen tényállítást, azaz nyilatkozatot tett, de a nyilatkozat valóságát egyáltalán nem támaszthatná alá. Ez utóbbi körre való

kiterjesztés révén tehát a peres eljárásban a bizonyítási teher a nemzeti jog egyébként alkalmazandó szabályaihoz képest megfordul.

Amennyiben az alperes hitelezőként végrehajtási záradék kibocsátása útján végrehajtási eljárást kezdeményez, úgy ebben a nemperes eljárásban is alkalmazni kell a Pp. rendelkezéseit (Vht. 9. §). Amennyiben a végrehajtási záradék kibocsátását kérő hitelező a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdésében, illetve az azonosan rendelkező, a Kjtv. 112. § (1) és (2) bekezdésében előírt konjunktív jogszabályi feltételek bármelyikének a teljesítése alól már előre, a szerződéskötéskor a perbeli szerződési feltétel útján mentesül, a bizonyítási teher szükségképpen a fogyasztó felperes hátrányára fordul meg. Ebben az esetben ugyanis a végrehajtás elrendelését követően a felperesre hárul a bizonyítás, akár a végrehajtási jogorvoslat igénybevételekor, akár érvénytelenségi per indítása esetén neki kell azt igazolni: adott összegre nem állt fenn a végrehajtás elrendelésének valamennyi feltétele. A konjunktív jogszabályi előírások teljesülését a végrehajtást kérő alperesnek kellene a perbeli szerződési feltétel hiányában mindenre kiterjedően igazolnia. A szerződési feltétel alkalmazása mellett viszont a konjunktív jogszabályi feltételek valamelyikének a hiányát az adós felperesnek kell alátámasztania.

Az ítéletábra álláspontja szerint a végrehajtási záradék kibocsátásához megkövetelt jogszabályi előírások nem teljesülnének a perbeli feltétel nélkül azáltal, hogy a hitelezői felmondást és a felmondással egy összegben esedékessé tett tartozás összegét tartalmazó, az adósnak kézbesített közjegyzői okirat rendelkezésre áll. A Vht. 23/C. § (1) bekezdés c) pontja szerint végrehajtási záradékkal akkor láthatná el a közjegyző az okiratot, ha az tartalmazná a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és a jogcímét. Azon túlmenően, hogy a kölcsöntartozás felmondáskori összegére a közokiratba foglalt szerződésből még csak következtetni sem lehet, a közokirati formában létrejött szerződés nem az adós tartozását, hanem éppen az adós követelését támasztja alá, hiszen a folyósítási feltételek bekövetkezése esetén a kölcsönszerződés teljesítését ő követelheti. A kölcsönszerződés adósa ellen végrehajtás olyan ügyleti okirat alapján nem indulhatna, amelyből az ő vonatkozásában nem tartozás, hanem követelés következik. Az előbb idézett jogszabályhely Alaptörvény 28. cikkének megfelelő értelme csak az lehet, hogy a közjegyzői okirat a követelés összegét egyben bizonyítsa is, és ne pusztán a hitelező nyilatkozataként tartalmazza azt. Ezt támasztja alá a Vht. 20-23. §-aihoz fűzött miniszteri indoklás is, amely szerint „A javaslat is hasznosítja ezt a szabályozási módot (a záradékolással induló végrehajtást) az olyan esetekre nézve, amelyekben a követelés fennállását egyes okiratok nagy mértékben valószínűvé teszik.” A hitelező nyilatkozata alapján viszont nem lehet nagy mértékben valószínű a követelés összezszerősége. Bizonyított tény ez az összeg csak a perbeli szerződési feltétel révén válik. A Vht. 23/C. § (2) bekezdése értelmében ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajtáshoz az is szükséges, hogy a feltétel vagy az időpont bekövetkeztét közokirat tanúsítsa. A hátralékos teljes kölcsöntartozás attól feltételezetten válik egy összegben esedékessé, hogy a felmondástól mint alakító jogtól várt kötelemmegszüntető hatás ténylegesen be is következett. A felmondás adóshoz való megérkezésének időpontját alátámasztó közokirat ezt nem igazolja. Az a szerződési feltétel viszont, amelyben az adós előre elismeri a mindenkori, tehát egyebek között a felmondást követő, alperes által közölt tartozásának a helyességét, viszont alkalmassá teszi a felmondást és a követelés összegét tartalmazó közjegyzői okiratot arra, hogy a felmondás megérkezésével a (2) bekezdésben írtak teljesülését is alátámassza.

Kiemeli az ítéletábra, hogy a végrehajtási záradék kibocsátásához nem csak a Vht., illetve Kjtv. fentebb idézett szabályainak, hanem a Kjtv.-ben a közjegyzői okiratokkal szemben előírt elvárásoknak is teljesülniük kell. A Kjtv. 131. § (1) bekezdése szerint nem tekinthető közokiratnak az az okirat, amelyet a közjegyző a 12. §-ban, valamint a 120-129. §-okban foglaltak megsértésével,

illetve elmulasztásával készített. A Kjtv. 147/A. §-a pedig úgy rendelkezik, hogy nem tekinthető közokiratnak az a tanúsítvány, amelyet a közjegyző a 136-147. §-okban foglaltak megsértésével készített. Ahhoz, hogy a végrehajtási záradék kibocsátására sor kerülhessen, a közokirati forma elengedhetetlen.

A Kjtv. 111. § (1) bekezdése szerint kétféle közjegyzői okirat van: az ügyleti és a ténytanúsító okirat. A 113. § szerint mindkettővel szemben követelmény, hogy az a valóságnak megfelelően tartalmazza a közjegyző jelenlétében történt tényeket, azaz az ügyleti okirat esetén az ügylet létrejöttét és tartalmát, a ténytanúsító okirat vonatkozásában pedig a közjegyző jelenlétében lezajlott és általa ellenőrzött jogi jelentőségű tényeket. A közjegyzői ténytanúsítvány különféle válfajait szabályozó rendelkezésekből (Kjtv. 136-147/A. §) egyértelműen következik, hogy azok mindegyike kizárólag olyan jogi jelentőségű tényre vonatkozhat, amelynek a valóságáról a közjegyző meg tudott győződni és meg is győződött. Ez egyértelműen kitűnik a közjegyzői okiratok különböző válfajait bevezető 2007. évi LXIV. törvény 18-19. §-aihoz fűzött miniszteri indokolásból is, amely szerint: „A közjegyzői tanúsítvány esetén a közjegyző rögzíti a jelenlétében lezajlott tényeket, a tanúsítvány célja a közhiteles személy közreműködésével egy adott esemény vagy egy adott tény megörökítése, azaz nem az ügyfelek akaratának tükrözése.” A tartozás összegére vonatkozó, a hitelező saját nyilvántartásai alapján megtett és közjegyzői okiratba foglalt hitelezői nyilatkozat esetén a perbeli szerződési feltétel hiányában csak a nyilatkozattétel ténye és tartalma lenne bizonyított, de az már nem, hogy a felperes tartozása ténylegesen is annyi, mint amit arról az alperes állít. A pusztán a tartozás összegére vonatkozó alperesi álláspontot tükröző nyilatkozatnak viszont semmilyen jogi jelentősége nem lenne, így arról tanúsítvány sem lenne kiállítható, hiszen az ilyen tartalmú nyilatkozatra alkalmazható 136. § (1) bekezdés g) alpont szerinti esetben a 144. § (1) bekezdésében foglalt konjunktív feltételeknek is meg kellene valósulniuk, azaz a nyilatkozat megtétele jogkövetkezménnyel kellene, hogy járjon és a feltüntetett tény a közjegyző jelenlétében kellene, hogy történjen. A tartozás összegét a hitelezői nyilvántartásokba betekintve a közjegyző kizárólag azért tanúsíthatja, mert a felek szerződésbe foglalt nyilatkozatához kötve van és abban a felperes előre elfogadta, hogy a mindenkor tartozása az alperesi nyilatkozat szerinti mértékű. Míg pusztán a tartozás összegére vonatkozó hitelezői nyilatkozattételnek nincs, addig a tartozás valós összegének a felmondás jogszerűsége szempontjából tényleges jogi jelentősége van. A nyilatkozat annak valóságtartalmát csak a perbeli szerződési feltételre figyelemmel támasztja alá, anélkül a nyilatkozat nem lehetne a nyilatkozat helyességének a bizonyítéka is egyben. Bár a tartozás nem a közjegyző jelenlétében halmozódott fel, de az arra vonatkozóan tett hitelezői nyilatkozat valóságtartalmát a szerződési feltétel igazolja.

Nyilvánvaló, hogy a hitelezőnek érdeke a végrehajtási záradékkal induló végrehajtás lehetőségének biztosítása. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a vonatkozó jogszabályi előírásoknak maradéktalanul eleget tesz. Ezek teljesülését azonban nem biztosíthatja tisztességtelen szerződési feltétel révén, mert erre semmilyen jogszabály nem jogosítja fel. Azt pedig, hogy valamely közjegyzői okirat ügyleti okirat-e, nem a hitelező érdeke, hanem az alkalmazandó anyagi jogi szabályok döntenek el. Abból, hogy a kizárólag a jelzálog-hitelintézetek által kötött jelzálog-hitelszerződésekre az 1997. évi XXX. törvény 6. § b) pontja a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalást is lehetővé teszi, ha az összes kötelezett közjegyzői okiratba foglalt, a szerződés szerinti kötelezettsége fennállására vonatkozó egyoldalú kötelezettségvállalása is rendelkezésre áll, csupán az következik, hogy e feltételek teljesülése esetén a zálogjog az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezhető, de az már nem, hogy ez utóbbi közjegyzői okirat a Kjtv. 111. § (1) bekezdése szerinti ügyleti okiratnak is minősülne. Az adós kölcsön visszafizetésére vonatkozó kötelezettsége csak a kölcsön hitelező általi folyósítását követően válik havonta esedékessé. A folyósítás tényét semmilyen közokirat nem támasztja alá. Az adósi kötelezettségek folyósítás előtti megerősítése

jogkövetkezménnyel csak akkor jár, ha a szerződés megtámadására nyitva álló határidő megnyílt után történik [Ptk. 236. § (4) bekezdés], amely esetben viszont nem állítható, hogy a fogyasztó jogait hátrányosan nem befolyásolja, és ezért a Ptk. 209. § (1) bekezdése szerinti feltételek hiányában tisztességtelen sem lehet. Amennyiben a megtámadási jog megszűnését a közjegyzői okiratba foglalt „megerősítés” nem eredményezi, úgy semmiféle joghatással nem jár, joghatás a szerződésből ered. Az a jognyilatkozat, amely joghatás kiváltására alkalmatlan, a Kjtv. alapján eleve aggályos és közjegyzői okiratba csak külön figyelmeztetés mellett lenne foglalható [Kjtv. 3. § (2) bekezdés és 121. §] A figyelmeztetés elmaradása a közokirati jelleg elvesztését eredményezi [Kjtv. 131. § (1) bekezdés). Ebben az esetben tehát a Vht. 23/C. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogszabályi feltétel nem teljesül, záradékolásnak nincs helye.

Az alperes által a felperes ellen a követelés megfizetése iránt esetleg indított perben vagy az általa indított végrehajtási eljárásra tekintettel a felperes alappal csak akkor vitathatja a követelést, ha egyben bizonyítja is: a követelés nem, vagy nem az alperes nyilvántartása szerinti az összegben áll fenn. További feltétele a vitatásnak, hogy ne álljon rendelkezésre a perbeli feltétel tisztességtelenségének megállapítása iránti keresetet jogerősen elutasító ítélet. Ha ugyanis a bíróság a perbeli feltétel tisztességtelenségének megállapítása iránti keresetet jogerősen elutasítja, ez egyben azt is jelenti a Pp. 229. § (1) bekezdésben foglalt anyagi jogerő hatásra figyelemmel, hogy a perbeli feltétel a felperest vitathatatlanul és végérvényesen köti. Ha pedig a tartozása összegére vonatkozóan tett alperesi nyilatkozat egyben a nyilatkozat helyességének a bizonyítéka is, és a fogyasztó e feltételre és a jogerős ítéletre figyelemmel kétsébevonhatatlanul annyival tartozik, amit az alperes állít, akkor a felperes nem tud a DH2 törvény 37. §-ának és 37/A. §-ának mindenben megfelelő keresetet indítani valamely, a tartozás összegét befolyásoló feltétel tisztességtelensége, illetve az egész szerződés érvénytelensége iránt, és nem állíthatja alappal, hogy a végrehajtás tárgyát képező követelésnél kevesebbel tartozik, ha egyszer a korábban hozott jogerős ítéletre tekintettel köti az a feltétel, amelyben elismerte, hogy tartozása az alperesi nyilatkozatban foglaltaknak megfelel. A feltételt megerősítő jogerős ítélet mellett már nem pusztán megfordul a bizonyítási teher, hanem minden további vitatás, így a fogyasztói igényérvényesítés is kizárt. A Pp. 195. § (6) bekezdése értelmében ellenbizonyításnak a közokirattal szemben annyiban van helye, amennyiben azt törvény ki nem zárja. A tartozás összegére kiállított közjegyzői okirattal szemben a kiállítását lehetővé tevő szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító ítélet mellett a Pp. 229. § (1) bekezdésére tekintettel már nincs helye ellenbizonyításnak, mert ezt a Pp. kizárja. Az ilyen jogerős ítélet tehát éppen azt a helyzetet állítaná elő, amelyet az EUB a C-34/18. „Lovasné” ítélet 57. pontjában nemkívánatosnak mond. Miután az EUB ítélkezési gyakorlata szerint az Irányelv 7. cikk (1) bekezdése szerinti hatékony fogyasztóvédelem szintje az állam és szervei, a bíróságok utólagos beavatkozása révén sem gyengíthető (C-118/17. „Dunai” ítélet 42-43. pontjai), a bíróságnak egy szerződési feltétel tisztességtelenségének megítélése kapcsán az ítélete jogerőhatását is mérlegelnie kell.

A kifejtettek alapján tehát a perbeli feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjában tilalmazott szerződési feltétel tartalmának mindenben megfelel és ezért tisztességtelen.

A C-34/18. „Lovasné” ügyben hozott ítélet 58. pontjában az EUB az 54. pontra utalással kifejti, hogy a vizsgált feltétel nem tartozik az Irányelv melléklete q) pontjának hatálya alá, mert a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátása esetén a fogyasztó adós a Pp. 369. § szerinti végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetése iránti, valamint érvénytelenségi pert is indíthat és a végrehajtási per megindítása esetén a Pp. 370. § alapján kérheti a végrehajtás felfüggesztését is. A régi Pp. 369. § a) pontja alapján valóban lehetett pert indítani azon az alapon, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, csak hogy ez a lehetőség 2018. január 1-től az új Pp.

hatálybalépésétől már nem áll fenn, hiszen a 2016. évi CXXX. törvény 528. § (2) bekezdéséből, annak alpontjaiból következően erre a továbbiakban mód nincs. A szerződés, illetve egyes feltételei tisztességtelensége iránt elvileg indulhat polgári per, amelyre tekintettel a folyó végrehajtást a perbíróság a Pp. 129. § alapján felfüggesztheti, de erre nem köteles. Amennyiben a felfüggesztés elmarad, ez azzal a következménnyel jár, hogy az alperes a jogvitát egyoldalúan lezárhatja, hiszen az EUB C-415/11. „Aziz” ítélet 60. pontja értelmében „minden olyan esetben, mint az alapügyben is, ahol a jelzálogjoggal terhelt ingatlanra vezetett végrehajtás már azelőtt lezajlik, hogy az érdemi ítélkezést végző bíróság a jelzálog alapját képező szerződési feltétel tisztességtelen jellegét megállapító, és így a végrehajtási eljárást érvénytelenítő határozatát kihirdette volna – a határozat az említett fogyasztó számára csak kártérítésből álló utólagos védelmet nyújtana, amely tökéletlennek és elégtelennek bizonyulna, illetve a 93/13. irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal szemben nem lenne sem megfelelő, sem hatékony eszköz ahhoz, hogy az érintett feltétel alkalmazását megszüntessék.”

Az ítélet tábla nem osztja a Kúria 1/2018. gazdasági elvi határozatában kifejtett álláspontot, amely szerint a végrehajtási záradék kibocsátását az alperes a perbeli szerződési feltétel hiányában is alappal kérhetné a Kjt. 111. §-a szerinti közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását követően. A tanúsítvány kiállíthatóságáról a Kjt. 136-147/A. §-ai rendelkeznek, a Kjt. 136. § (1) bekezdés a)-j) pontjai határozzák meg a tanúsítványok válfajait. A felmondásról és a tartozásra vonatkozó jogosulti nyilatkozatról csak a Kjt. 136. § (1) bekezdés g) pontja alapján mint egyéb jogi jelentőségű tényről állítható ki tanúsítvány és az ehhez kapcsolódó 144. § (1) bekezdés értelmében kizárólag akkor, ha a jogosulti nyilatkozat megtétele jogkövetkezménnyel jár, valamint a tanúsítani kért eljárást a közjegyző jelenlétében folytatták le. A saját követelése összegére vonatkozó jogosulti nyilatkozat megtétele viszont – a perbeli szerződési feltétel hiányában – semmiféle, de különösen olyan jogkövetkezménnyel nem járna, hogy egyben a követelés záradékoláshoz megkívánt [Vht. 23. § (1) bekezdés c) pont és Kjt. 112. § (1) bekezdés c) pont] összegszerűséget is közokirati formában bizonyítaná. A nyilatkozattétel tényéből ugyanis nem következik, hogy a nyilatkozat tartalma a valóságnak megfelel. Miután a jogi jelentőségű ténynek minősíthető adósi tartozás felhalmozódása nem a közjegyző jelenlétében zajlott, a szerződési feltétel nélkül a másik konjunktív feltétel is hiányzik. A perbeli szerződési feltétel nélkül tehát a közjegyző által kiállított „ténytanúsítvány” a Kjt. 147/A. § értelmében nem minősülne közokiratnak, annak hiányában pedig a végrehajtás elrendelésének sem lehetne helye. A szerződési feltétel hátrányosan befolyásolja a fogyasztó jogi helyzetét, hiszen anélkül a szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálatát mellőzhetővé tevő záradékolással ellene végrehajtás nem lenne indítható és az alperes pusztá nyilatkozata alapján a tartozás összege sem lenne megállapítható. A már korábban kifejtettek szerint a záradékolással indult végrehajtás alkalmas arra, hogy a jogvita végleges lezárását eredményezze.

Az ítélet tábla a kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta.

A felperes fellebbezése eredményre vezetett, amely kihatással volt az elsőfokú perköltségre, ezért az ítélet tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes első- és másodfokú perköltségének viselésére. Az ítélet tábla a felperesi jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásban 30.000 forintban, a másodfokú eljárásban 15.000 forintban határozta meg. Az alperes köteles továbbá a felperes által előlegezett 36.000 forint kereseti és 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére is.

Budapest, 2020. január 28.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Matosek Edina s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: